

Obsah

1	HISTORIE A VÝVOJ OPERAČNÍHO SYSTÉMU UNIX	1
2	CO JE TO UNIX?	5
3	ZÁKLADY PRÁCE V OPERAČNÍM SYSTÉMU UNIX	9
3.1	Poprvé u terminálu	9
3.1.1	Přihlášení uživatele	9
3.1.2	Nastavení a změna hesla	10
3.1.3	Ukončení práce u terminálu	11
3.2	Souborová struktura	11
3.2.1	Hierarchie adresářové struktury	11
3.2.2	Domovský a pracovní adresář	12
3.2.3	Úplná a neúplná jména souborů	12
3.2.4	Odkazy na adresáře	13
3.3	Základní příkazy operačního systému UNIX	14
3.3.1	Vypsání obsahu adresáře	14
3.3.2	Změna pracovního adresáře	16
3.3.3	Vytvoření adresáře	17
3.3.4	Zrušení adresáře	17
3.3.5	Vyhledávání souborů	17
3.3.6	Vypsání obsahu souboru	18
3.3.7	Kopírování souborů	20
3.3.8	Přejmenování a přesouvání souborů	21
3.3.9	Rušení souborů	22
3.4	Ochrana souborů	23

4	INTERPRET PŘÍKAZŮ SHELL	27
4.1	Úvod	27
4.2	Speciální a expanzní znaky	28
4.2.1	Expanzní znaky	28
4.2.2	Speciální znaky	30
4.3	Spuštění a ukončení procesu	32
4.3.1	Spuštění procesu z terminálu	32
4.3.2	Spuštění procesu v určitém čase	33
4.3.3	Zjištění stavu běžících procesů	34
4.3.4	Ukončení běžícího procesu	35
4.3.5	Odhlášení ze systému	36
4.4	Programování v shellu	36
4.4.1	Proměnné shellu	37
4.4.2	Poziční parametry	39
4.4.3	Spuštění příkazové procedury - scénáře	39
4.4.4	Vstup z terminálu a z textu příkazové procedury	40
4.4.5	Návratové kódy	41
4.4.6	Příkazy cyklu	42
4.4.7	Podmíněný příkaz a příkaz přepínače	43
4.4.8	Příkazy test a expr	46
4.4.9	Příkazy break a continue	47
4.5	Uživatelské prostředí	47
5	INTERPRET PŘÍKAZŮ C-SHELL	49
5.1	Úvod	49
5.2	Speciální a expanzní znaky	50
5.2.1	Expanzní znaky	50
5.2.2	Speciální znaky	51
5.3	Příkazy	52
5.4	Historie a přejmenování příkazů	53
5.4.1	Mechanismus history	53
5.4.2	Přejmenování příkazů	54
5.5	Programování v C-shellu	55
5.5.1	Proměnné v C-shellu	55

5.5.2	Výrazy	57
5.5.3	Příkazy prováděné přímo C-shellem	58
5.6	Předdefinované proměnné a proměnné prostředí	66
6	STANDARDNÍ EDITORY	69
6.1	Základní pojmy editoru vi	69
6.2	Spouštění editoru a vytvoření souboru	70
6.3	Uživatelské minimum	71
6.3.1	Vkládání textu	71
6.3.2	Pohyb kurzoru	71
6.3.3	Vymazávání znaků	71
6.3.4	Ukončení práce	72
6.4	Editace již dříve vytvořeného souboru	72
6.5	Popis příkazů editoru vi	73
6.6	Práce s kurzorem	73
6.6.1	Pohyb znak po znaku	73
6.6.2	Posun kurzoru po slovech	73
6.6.3	Posun kurzoru po větách	75
6.6.4	Posun kurzoru po odstavcích	75
6.6.5	Přesun kurzoru v rámci pracovního řádku	75
6.6.6	Přesun kurzoru v rámci obrazovky	76
6.6.7	Rolování a stránkování	77
6.7	Vkládání textu	77
6.7.1	Příkazy pro přechod do vkládacího režimu	78
6.7.2	Opravy při vkládání textu	78
6.8	Vyhledávání řetězců	79
6.9	Návrat kurzoru na výchozí pozici	79
6.10	Označení pozice	79
6.11	Opravy v již hotovém textu	80
6.11.1	Vymazávání znaků	80
6.11.2	Náhrady znaků	80
6.11.3	Příkazy pro vymazávání větších objektů	80
6.11.4	Další příkazy pro mazání	81
6.12	Zrušení změn v textu	81
6.12.1	Zrušení poslední změny v textu	81

6.12.2	Obnova vymazaných řádků	81
6.13	Přesuny textu	82
6.13.1	Nepojmenované buffery	83
6.13.2	Pojmenované buffery	83
6.14	Spojování řádků	84
6.15	Přepis obrazovky	84
6.16	Zopakování posledního příkazu	85
6.17	Ukončení práce	85
6.17.1	Zapsání pracovního souboru a ukončení práce ..	85
6.17.2	Ukončení práce s editorem bez uložení do souboru	85
6.18	Příkazy řádkového editoru ex	86
6.18.1	Opětovné spuštění editoru vi	86
6.18.2	Zápis do souboru	87
6.18.3	Načtení souboru, spojování souborů	87
6.18.4	Editování dalšího souboru	88
6.18.5	Informace o editovaném souboru	88
6.18.6	Náhrada řetězců	89
6.18.7	Příkaz global	89
6.18.8	Přesun textu	90
6.18.9	Spuštění shellu z editoru	91
6.19	Další možnosti spuštění editoru	92
6.19.1	Spuštění od n-tého řádku	92
6.19.2	Postupná editace několika souborů	92
6.19.3	Přechod na další soubor	92
6.19.4	Návrat k prvnímu souboru	93
6.19.5	Režim prohlížení souboru	94
6.19.6	Obnovení souboru	94
7	PRÁCE S TEXTOVÝMI SOUBORY	95
7.1	Zjištění velikosti souboru	95
7.2	Porovnávání dvou souborů	96
7.3	Třídění obsahu souboru	97
7.4	Textové řetězce	98
7.5	Výpisy souborů	99

7.5.1	Výpis na standardní výstup	99
7.5.2	Výpis na tiskárnu	99
7.5.3	Tiskárny	101
7.5.4	Informace o požadavcích na tisk	101
7.5.5	Zrušení žádosti o tisk	101
8	KOMUNIKACE MEZI UŽIVATELI	103
8.1	Úvod	103
8.2	Elektronická pošta	104
8.2.1	Odeslání pošty v rámci lokálního systému	104
8.2.2	Odeslání pošty na vzdálený uzel	105
8.2.3	Zpracování došlé pošty	106
8.3	Základní síťové vybavení	107
8.3.1	Přenos souborů	107
8.3.2	Spuštění procesu ve vzdáleném uzlu	108
8.3.3	Emulace terminálu vzdáleného uzlu	109
	Literatura	111
	Rejstřík	113